

ТВОРЧЕСКА БИОГРАФИЯ

на

ПРОФ. Д.Ю.Н ИВАН РУСЧЕВ РУСЧЕВ, ЧЛ.-КОР. НА БАН

Катедра по гражданскоправни науки, ЮФ на СУ „Св. Климент Охридски“

ОБРАЗОВАНИЕ:

Средно образование - Френска езикова гимназия „Ромен Ролан“, Стара Загора (1971-1976). Висше образование: - СУ, Юридическия факултет, право (1983).

Стажант-съдия (1983-1984). Младши съдия в Окръжен съд Хасково (1984-1985).

Редовна докторантура СУ, Юридическия факултет (1985-1988).

Длъжност „асистент“ по гражданско и семейно право в ЮФ на СУ (1988)

Длъжност „старши асистент“ в Катедрата по ГПН (1991).

Длъжност „главен асистент“ (1994).

Научна степен: ОНС "ДОКТОР".

Специалност: Гражданско и семейно право

Диплома № 23799 / 09.10.1995, **утвърдено с Протокол** 4 / 04.07.1995

Тема на дисертационния труд: Отговорност за съдебно отстранение

Дата на протокол на ВАК: 04.07.1995

Академична длъжност: ДОЦЕНТ по гражданско и семейно право в Катедрата по ГПН, ЮФ на СУ- хабилитационни трудове „Договорът за концесия“ - СУ. ЮФ **2000**.

Номер/дата на акт за назначаване: 20036 / 27.03.2000, **утвърдено с Протокол на ВАК** 1 / 10.01.2000

Академична длъжност: ПРОФЕСОР

Номер/дата на акт за назначаване: 25326 / 15.01.2009, **утвърдено с Протокол на ВАК** № 8 / 17.11.2008. **Тема:** Нормативните актове - източник на частното право

Висше училище: СУ "Св. Климент Охридски". **Факултет:** СУ - Юридически факултет

Научна степен: НС "ДОКТОР НА НАУКИТЕ"

Професионално направление: 3.6. Право. **Диплома №/дата:** СУ 2016-18 / 20.12.2016

Тема на дисертационния труд: Престацията.

Научно звание- чл.-кор. на БАН, Отделение за хуманитарни и обществени науки

Диплом, издаден от Събранието на академиците на БАН от 03.11.2021г.

НАСТОЯЩИ АКАДЕМИЧНИ ДЛЪЖНОСТИ

1. Висше училище: Софийски университет "Св. Климент Охридски"
Факултет: СУ - Юридически факултет. Професионално направление: 3.6. Право
Академична длъжност: Професор

2. Висше училище: Варненски Свободен Университет "Черноризец Храбър"
Факултет: Юридически факултет (ВСУ "Черноризец Храбър")
Академична длъжност: Професор

3. Висше училище: Великотърновски университет "Св. св. Кирил и Методий"
Факултет: Юридически факултет (ВТУ "Св. св. Кирил и Методий")
Академична длъжност: професор

4. Институт за държавата и правото – Българска Академия на науките,
Секция Гражданскоправни науки
Академична длъжност: професор

СПЕЦИАЛИЗАЦИИ:

1. по Търговско и банково право, университета в Женева, Швейцария (1992-1993);
2. по Европейско право в „Колеж на Европа“, Брюж, Белгия (1992).

ЗАЕМАНИ ДЛЪЖНОСТИ И ЧЛЕНСТВА:

Член-кореспондент на БАН- Отделение Обществени и хуманитарни науки, Диплом, издаден от Събранието на академиците на БАН от 03.11.2021г.

Зам.-декан на ЮФ на СУ „Св. Кл. Охридски“ (2011-2015).

Ръководител на Катедра Частноправни науки – ЮФ на РУ „Ангел Кънчев“ (2009-2011)

Член на Управителния съвет на Фондация „120 години Юридически факултет при СУ „Св. Климент Охридски“ (от 2011).

Арбитър в Арбитражния съд при Българската стопанска камара (от 2001) и в Арбитражния съд при Европейската юридическа камара (от 2016).

Член на Съвета по даване на убежище при Президента на Република България (2003-2012).

Член на Консултативния съвет по законодателството при Председателя на XL (2005-2009) Народно събрание.

Член на Правния съвет при Президента на Република България (от 2017).

Член на Експертния съвет при Главния прокурор на РБ (от 2020).

Член на Съюза на юристите на България - 2021г.

Член на Съюза на учените в България (СУБ)- Варна- от 18 май 2023 г.

Член на Научния съвет на Института за държавата и правото – БАН.

Официален експерт на НАОА (от януари 2002).

Експерт към Висшия съвет на адвокатите в България.

Член на Програмния съвет на Националния институт по правосъдие (2001).

Председател на УС на Асоциацията по българско гражданско и търговско право (ЮЛНЦ в обществена полза), с цел развиване и популяризиране високите постижения на частното право у нас и в чужбина.

Член на Факултетния съвет на Юридическия факултет на ВТУ „Св. Св. Кирил и Методий“

Член на Факултетния съвет на Юридическия факултет на СУ „Св. Климент Охридски“.

Почетен член на Българската група на международната асоциация „Приатели на френската правна култура - Анри Капитан“ (февруари 2024г.), член на орг. комитет и изнесъл пленарен доклад в Кръглата маса „Кодификация и кодекси” - с авторитетно международно участие, организирана от Асоциацията (май 2024).

Член на редакционната колегия на сп. „Съвременно право“, изд. на ЮФ на СУ (от 2011) и председател на редакционната колегия на Годишник на ЮФ на СУ (2011-2015).

Член на редакционната колегия на електронно издание „Грамада - портал на българския юрист“ (www.gramada.org – от 2014, ISSN 2682-9703).

Член на редакционната колегията на списание „Общество и право“ (Орган на съюза на юристите в България.)

Член на международния редакционен комитет на Institute for Legal – Economic Research and Education, Republic of North Macedonia and of the International Scientific Conference – Ohrid School of Law (от 2018 г.).

Член на редакционния съвет на списание Papers of BAS-2023 г.

Член на редколегия на сп. Правна мисъл-изд. на ИДП-БАН.

Адвокат в Хасковска адвокатска колегия (от 1993).

ПРЕПОДАВАТЕЛСКА ДЕЙНОСТ

Водени университетски лекционни курсове (редовна и задочна форми на обучение) в следните университети:

1. Юридически факултет на СУ- по Застрахователно право (от 1997), Гражданско право - обща част (1999-2013), Вещно право (от 2011), Потребителско право (от 2011); Облигационно право от 2016 г. и до момента

Лектор и по две дисциплини в Докторантското училище на ЮФ на СУ: „Извъндоговорни източници на облигационните отношения“ и „Актуални проблеми на гражданскоправните и търговскоправните сделки“

2. Бургаски свободен университет- Вещно право (1993-1996, 1999-2004), Облигационно право (1995-2010), Банково право и Застрахователно право (1995-2009), Гражданско право: обща част (2001-2010);

3. Русенски университет „Ангел Кънчев“, ЮФ – Гражданско право -обща част и банково право (до 2016);

4. Варненски свободен университет „Черноризец Храбър“, ЮФ- Гражданско право: обща част (от 2003), Застрахователно право (2003-2008), Търговско право (2005-2011), Облигационно право (1994-2011, от 2014 и до момента); Гражданско право - 2015 и до момента.

5. Великотърновски свободен университет „Св. Св. Кирил и Методий“ ЮФ- Гражданско право – обща част (от 2016г. и към момента).

ЛЕКТОР НА СЕМИНАРИ:

- на **Нотариалната камара** (2000, 2003, 2007, вкл. международни семинари с нотариуси от Турция – в страната и в чужбина.
- пред **практикуващи юристи**, организирани от Центъра за обучение на адвокати „Кръстю Цончев“ и от Адвокатските колегии в страната.
- организирани от **регионалните адвокатски колегии** в страната – Хасково, Ст. Загора, Добрич, Шумен, Търговище, Варна, Бургас, Пловдив,
- международни семинари, организирани от **Висшият адвокатски съвет и Софийската адвокатска колегия**
- семинари, организирани от **Националния център за юридическо обучение.**
- семинари пред **практикуващи юристи**, организирани от ИК „Труд и право“ (НКЦ „Решение“) София.
- в курсовете за подготовка на кандидатите за изпита за адвокати и мл.- адвокати, организирани от Висшия адвокатски съвет

НАУЧНА И ПУБЛИКАЦИОННА ДЕЙНОСТ

НАУЧНИ ПУБЛИКАЦИИ:

Самостоятелните научни публикации са общо 225, от които 13 монографии, четири учебни помагала и учебници.

УЧАСТИЯ В НАУЧНИ КОНФЕРЕНЦИИ

Участия в над 100 научни юридически конференции в страната и в чужбина, като от тях 47 са български и 53 международни конференции - в СУ (от 1992 г и до днес), във ВСУ „Черноризец Храбър“ -редовен участник в Летните научни сесии на ВСУ – от 2000 и досега, в ПУ “Паисий Хилендарски“, във ВТУ „Св. Кирил и Методий“, в РУ „Ангел Кънчев“, в Габровския Технически университет и др.

ТВОРЧЕСКИ ИНТЕРЕСИ

Научните постижения на чл.-кор. Иван Русчев предизвикват голям научен интерес в юридическата научна общност - над 1164 цитирания на научните му трудове в българската и чуждестранната литература. Те представляват и новост за науката, и обогатяване на съществуващи знания, и се характеризират с подчертана практическа насоченост.

Научните му интереси надхвърлят пределите на частното право (гражданското – в ш. см.: обща част, облигационното, вещното, семейното, наследственото, търговското), в което той специализира повече от 43 години. Те обхващат и други отрасли на правото – както на **вътрешното**, така и на **международното и на европейското право**. Научните му приноси са в областта на **материалното**, и на **процесуалното гражданско право**, отнасят се и към **публичноправни отрасли**: конституционното, административното, концесиите, обществените поръчки и др. Присъща за творчеството му е **тясната връзка между фундаменталните научни разработки и научно-приложната дейност**. Отчетлив е стремежът те да не остават чисто догматични, а и да носят белега на полезността, да бъдат разбирани, да служат на нормотворчеството, правораздаването, правоприлагането.

Работите на проф. Русчев са посветени както на класически теми, придобили актуалност през последните години (напр. отговорността за съдебно отстранение и актуалните за дълъг период реституционни претенции, Виенската конвенция за международна продажба на стоки от 1980 г., класическия институт на престацията, отразяващ цялата проблематика на облигационното право), но и новите и наразработвани дотогава концесионни отношения, търговски сделки, застрахователното и банковото право, режима на държавната и общинската собственост, суверенните и монополните права.

През последните години научният му интерес е силно привлечен от проблемите на **модернизацията и кодификацията на българското гражданско законодателство**, от **обосноваване на нуждата и търсенето на пътища за кодифициране на българското гражданско законодателство – идея, вълнувала поколения български цивилисти**. На тях са посветени наскоро излезлите монографични изследвания за **Пантеона на българската цивилистика** (достойните ѝ столери – ЗН, ЗЛС, ЗЗД, ЗС), силно изостанали във времето, и на **несбъдната българска мечта - за граждански кодекс**.

Друга област, привличаща трайно научния му интерес през последните няколко години, е **съживяването на един, сякаш напълно забравен от българския законодател, още от края на 40-те години на XX в., клон на гражданското право – личното**. Цялостно научно изследване на **вече остарялата уредба на правния статус на физическите лица** (в ЗЛС от 1949 г.) прави в най-новите си монографии за

правоспособността на физическите лица и за неразрешените проблеми на тяхната дееспособност.

ДРУГИ ДЕЙНОСТИ:

Участвал в **комисия по разработване** на Проект на Наредба за единните държавни изисквания за придобиване на висше образование по специалността "право" и професионална квалификация "юрист".

Участие в **разработването на нови учебни програми** в СУ, ВСУ, РУ по застрахователно, облигационно и вещно право.

Участие в няколко **работни групи към Министерство на правосъдието** във връзка с проект на Закон за физическите лица и мерките за подкрепа, по изм. на ТЗ (2007, 2010), в работна група за даване на експертиза за годността за изработване на проекта за български граждански кодекс.

Автор на множество становища (от името на ЮФ на СУ, на Висшия адвокатски съвет, а така също и в самостоятелно качество) по Тълкувателни решения на Общото събрание гражданската и на търговската колегия на ВКС (от 1995 година и досега).

Изготвени становища по няколко конституционни дела.

Представени правни становища като член на Правния съвет при Президента на Република България.

Участник в **конкурсни комисии към ВСС** за провеждане на конкурс за избор на **съдии** в Окръжни съдилища –ГК и ТК- външно назначение – есен 2015 г., както и като хабилитиран преподавател по гражданско и търговско право, неколкратно е вземал участие комисииите по **конкурси за повишаване в длъжност „съдия“** в апелативните съдилища - гражданска, търговска и наказателна колегии, обявени с решения на Съдийската колегия на ВСС). Участвал като член на конкурсни комисии за провеждане на изпити за назначаване на **съдии по вписванията** и за **държавни съдебни изпълнители** – МП- 2016, 2018 г.

Предоставял е множество **писмени правни консултации** за Нотариалната камара. Консултации и изготвяне на юридически становища за ДКЕВР, ПУДООС – МОСВ, за Института по археология на БАН. Предоставяне на писмени консултации на Ректора на МУ - по въпроси на институционалната акредитация 2021-2021г. Консултации и становища за УМБАЛ „Царица Йоана“, София, за МБАЛ Велико Търново. Оказване на правна помощ, консултации и подпомагане дейността на Софийската опера и балет (от 2017 и до днес).

Участвал в **комисията по програмната акредитация на УНСС -2008г., ВСУ-2000г.**, за акредитация на докторантска програма по гражданско и семейно право на УНСС на акредитация в специалността „Право“.

Ръководител и водещ лектор в създадената от него двусеместриална Програма за специализирано модулно обучение на адвокати по облигационно право към ЦОА при Висшия Адвокатски съвет, София.

Предоставени консултации, **правни становища на общини**: Бяла Слатина, Варна, Свиленград, Димитровград, Хасково, Казанлък, Бургас, Търговище и др.

Научен ръководител на докторанти, рецензент (председател - респ. - член на научно жури) в значителен брой процедури по защита на научната и образователна степен „доктор“ (по право), по придобиване на научните звания, професор и доцент, респ. за придобиване на научните степени „доктор на науките“ и „доктор по право“ – във ВСУ (2021), в НБУ (2024), ИУ-Варна в СУ „Св. Климент Охридски“, в ПУ „Паисий Хилендарски“, във ВТУ „Св. Кирил и Методий“ в РУ „Ангел Кънчев“; многократно – в тези за избор на асистент и главен асистент в тях.

Редовни участия в държавни изпити по гражданскоправни науки от хабилитирането му през 2000 год. до днес (два пъти годишно) – в СУ, БСУ, ВСУ, ВТУ.

От 2000 г. е многократно включван в списъка на хабилитираните преподаватели – членове на конкурсните комисии за заемане на свободни длъжности в органите на съдебната власт,

Неколкократно назначаван от Висшия адвокатски съвет за член на комисията за провеждане на изпити за адвокати (последни: май 2023 г., октомври 2023).

Носител на **награда „Варна“ в сферата на науката и висшето образование**, в област обществени науки (май 2022 г.) за висок професионализъм и цялостен принос в организирането и осъществяването на учебната и научноизследователската дейност.

Удостоен с **отличието „Почетен гражданин на Община Димитровград“** (Р. № 1123/29.6.2023 г. на общинския съвет Димитровград), връчено на тържествена сесия на Общински съвет на 02.09.2023г.